

modernista

Jaarverslag 2020

Criteria: Conform niveau 3 op de CO2-prestatieladder 3.1 en ISO 14064-1 norm

Opgesteld door: M. Slingerland en D. van Rijn

Opgesteld op: 13-01-2021

Beoordeeld door: M.B. Vermeulen

Autorisatiedatum: 15-02-2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding en verantwoording	3
1.1. Beschrijving van de organisatie	3
1.2. Beleid	3
1.3. Informatie	3
2. Emissie-inventaris rapport	4
2.1. CO2 verantwoordelijke	4
2.2. Referentiejaar en rapportage periode	4
2.3. Boundary	4
3. Directe en indirecte GHG-emissies	5
3.1. CO2 footprint 2020	5
3.1.1. Verbranding van biomassa	5
3.1.2. GHG-verwijderingen	5
3.1.3. Uitzonderingen	5
3.1.4. Belangrijkste beïnvloeders	6
3.1.5. Toekomst	6
3.1.6. Herberekeningen	6
3.1.7. Materialiteit en relevantie	6
3.1.8. Compensatie	6
3.2. Kwantificeringsmethoden	6
3.3. Emissiefactoren	6
3.4. Onzekerheden	6
3.5. Verificatie	6
3.6. Rapportage volgens ISO 14064-1	7
3.7. Projecten met gunningsvoordeel	8
3.8. Verdeling emissie	8
3.9. Ambitieniveau	8
4. Voortgang reductiedoestellingen	10
4.1. Doelstellingen	10
4.2. Maatregelen	12
4.3. Reeds uitgevoerde maatregelen	12
5. Initiatief	13
5.1. Onderzoek naar sector- en keteninitiatieven	13
5.2. Initiatieven besproken in het management	13
5.3. Keuze voor actieve deelname	14
5.4. Toelichting op het initiatief	14
5.5. Voortgang initiatief	14

1. Inleiding en verantwoording

In dit jaarverslag rapporteren we over de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het bedrijf en de projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is. Dit jaarverslag vormt een stimulans om bij voortduring te werken aan de realisatie van de CO₂-reductiedoelstellingen voor scope 1 en 2.

1.1. Beschrijving van de organisatie

Een mooie, goed ontworpen buitenruimte heeft een grote impact op de beleving van stad, dorp of landelijk gebied en vergroot het algehele welzijn. Met onze deskundigheid en in samenwerking met de aan ons gekoppelde fabrikanten van armaturen helpen we gemeenten, (landschaps-) architecten en ontwikkelaars om de ontwerpen tot uitvoering te brengen.

Scope

Adviseren, ontwerpen en leveren van duurzame verlichting voor de buitenruimte.

1.2. Beleid

De directie van Modernista is erg begaan met het milieu en de toekomst van morgen. Dit komt o.a. tot uiting in onze kernactiviteiten namelijk het vervangen van conventionele straatverlichting door LED. Daarbij kijken we niet alleen naar de lamp zelf maar naar de volledige keten. Zo worden de producenten zorgvuldig geselecteerd en worden de producten in Europa geproduceerd.

- Daarbij willen wij voldoen aan de eisen die tegenwoordig gesteld worden aan de reductie van CO₂.
- Mee denken en werken aan de eisen die opdrachtgevers ten aanzien van CO₂ reductie stellen
- Het direct en indirect terugdringen van de CO₂ uitstoot waar dit redelijkerwijs mogelijk is.

Om bovenstaande te bereiken hebben wij als doel gesteld in 2030 klimaat neutraal te ondernemen. Daarbij willen wij kijken of dit lukt zonder CO₂ compensatie.

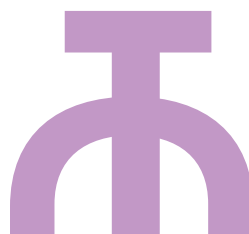
Rijswijk
15-01-2021

M. Slingerland

1.3. Informatie

Voor wie meer informatie wenst over de CO₂ prestatieladder en het energiemeetplan verwijzen wij u door naar onze website.

2. Emissie-inventaris rapport

2.1. CO2 verantwoordelijke

Indien er vragen zijn naar aanleiding van dit verslag kunt u zich wenden tot onze CO2 verantwoordelijke binnen de organisatie; D. van Rijn.

2.2. Referentiejaar en rapportage periode

In 2020 is Modernista begonnen met het opstellen van een jaarverslag conform de CO2 prestatieladder niveau 3. Dit rapport betreft het jaar 2020, dit is tevens het referentiejaar.

2.3. Boundary

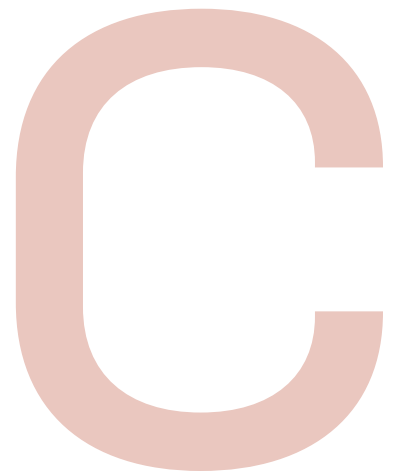
In hoofdstuk 4.1 van de CO2 prestatieladder worden twee methodes beschreven waarop de “organizational boundary” kan worden bepaald. De boundary is bepaald op basis van de aandelenmethode (equity share approach). Onderstaand worden de juridische entiteiten genoemd die als boundary geldt voor het berekenen van de CO2-footprint van Modernista.

Niveau 1

Luminair Holding B.V.
Poldermeesterstraat 12, 2288GV Rijswijk
KvK 66421608

Niveau 2

Modernista BV
Poldermeesterstraat 12, 2288GV Rijswijk
KvK 66426111

3. Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG emissies toegelicht. De directe en indirecte GHG emissie van Modernista zijn vastgesteld voor het jaar 2020 (Referentiejaar)

3.1. CO2 footprint 2020

Scope 1			Kg CO2/ eenheid	TON CO2	%
Benzine (E95) (NL)	1.462	liter	2,740	4,01	80,76%
Diesel (NL)	295	liter	3,230	0,95	19,24%
				4,96	100,00%
Scope 2			Kg CO2/ eenheid	TON CO2	%
Windkracht	3.003	kWh	0	0,00	0,00%
Zonnepanelen	2.301	kWh	0	0,00	0,00%
Elektrische auto	219	kWh	0	0,00	0,00%
Vliegweizen					
Regionaal	0	reizigerskilometer	0,297	0,00	0,00%
Europees	0	reizigerskilometer	0,2	0,00	0,00%
Intercontinentaal	0	reizigerskilometer	0,147	0,00	0,00%
				0,00	0,00%
Totaal	Netto CO2-uitstoot			4,96	

Tabel 1

3.1.1. Verbranding van biomassa

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Modernista in 2020.

3.1.2. GHG-verwijderingen

Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden bij Modernista in 2020.

3.1.3. Uitzonderingen

Er zijn geen uitzonderingen te noemen op het GHG Protocol.

3.1.4. Belangrijkste beïnvloeders

Binnen Modernista zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO2 footprint hebben dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO2 footprint.

3.1.5. Toekomst

De verwachting is dat deze emissie in 2021 gelijk zal blijven aan de emissie in het jaar van 2020. Gezien de huidige uitstoot en de toekomstige ontwikkelingen zullen wij in de categoriegrootte klein blijven vallen.

3.1.6. Herberekeningen

Er hebben geen herberekeningen plaats gevonden.

3.1.7. Materialiteit en relevantie

In deze inventarisatie van CO2-emissies zijn de onderstaande verbruiken niet meegenomen:

- airco's, koelmiddelen worden niet meegenomen.

3.1.8. Compensatie

In 2020 heeft er geen compensatie van CO2 plaatsgevonden. CO₂-compensatiemaatregelen vallen buiten het meetbereik van de CO2-Prestatieladder.

3.2. Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO2 uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Modernista op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO2 uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het Referentiejaar. Voor de inventarisatie van de CO2 uitstoot zijn de emissiefactoren van <http://co2emissiefactoren.nl/> gebruikt. In het energie meetplan wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

3.3. Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO2-uitstoot van Modernista over het jaar 2020 zijn de emissiefactoren gebruikt volgens de co2emissiefactoren.nl. Voor de berekening van de CO2 footprint van 2020 zijn emissiefactoren gebruikt volgens 05-01-2021. Deze zijn gecontroleerd op 05-01-2021. In de tussentijd zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de emissiefactoren en er zijn geen "Removal factors" van toepassing.

3.4. Onzekerheden

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waarden. Nagenoeg alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO2 footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering.

3.5. Verificatie

De emissie-inventaris van Modernista is niet geverifieerd door een externe partij. Wel is de emissie-inventaris geverifieerd tijdens de interne controle. Er kan gezegd worden dat de emissie-inventaris voldoende betrouwbaar is.

3.6. Rapportage volgens ISO 14064-1

Deze periodieke rapportage behandelt de “verplichte” onderwerpen zoals beschreven in § 9.3 van de ISO 14064-1: 2018. Onderstaande tabel geeft de relatie tussen deze eisen en deze rapportage.

§ 9.3 GHG report content	Deze Rapportage
A. Description of the reporting organization	1.1
B. Person or entity responsible for the report	2.1
C. Reporting period covered	2.2
D. Documentation of organizational boundaries	2.3
E. Documentation of reporting boundaries, including criteria determined by the organization to define significant emissions	3.0
F. Direct GHG emissions, quantified separately for CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, NF ₃ , SF ₆ and other appropriate GHG groups (HFC's, PFCs, etc.) in tonnes of CO ₂ e	Voor CO ₂ 3.0
G. A description of how biogenic CO ₂ emissions and removals are treated in the GHG inventory and the relevant biogenic CO ₂ emissions and removals quantified separately in tonnes of CO ₂ e	3.1
H. If quantified, direct GHG removals, in tones of CO ₂ e	3.1
I. Explanation of the exclusion of any significant GHG sources or sinks from the quantification	3.1
J. Quantified indirect GHG emissions separated by category in tonnes of CO ₂ e	Voor CO ₂ 3.0
K. The historical base selected and the base-year GHG inventory	2.2
L. Explanation of any change to the base year or other historical GHG data or categorization and any recalculation of the base year or other historical GHG inventory and documentation of any limitations to comparability resulting from such recalculation	3.1
M. Reference to, or description of, quantification approaches, including reasons for their selection	3.2
N. Explanation of any change to quantification approaches previously used	3.3
O. Reference to, or documentation of, GHG emission or removal factors used	3.1
P. Description of the impact of uncertainties on the accuracy of the GHG emissions and removals data per category	3.4
Q. Uncertainty assessment description and results	3.4
R. A statement that the GHG report has been prepared in accordance with this document	3.6
S. A disclosure describing whether the GHG inventory, report or statement has been verified, including the type of verification and the level of assurance achieved	3.5
T. The GWP values used in the calculation, as well as their source. If the GWP values are not taken from the latest IPCC report, include the emission factors or the database reference used in the calculation, as well as their source.	3.3

3.7. Projecten met gunningsvoordeel

Van komende, lopende en opgeleverde projecten waarop gunningsvoordeel is verkregen in relatie tot de CO₂-prestatieladder, wordt de CO₂-emissie gerapporteerd en geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan worden reductiedoelstellingen en –maatregelen vastgesteld, welke integraal worden opgenomen in de verschillende plannen en rapportages.

Komende projecten (aanbestedings -/gunningsfase)

- Geen

Lopende projecten (uitvoeringsfase)

- Retrofit project Amsterdam

Opgeleverde projecten (nazorgfase)

- Geen

3.8. Verdeling emissie

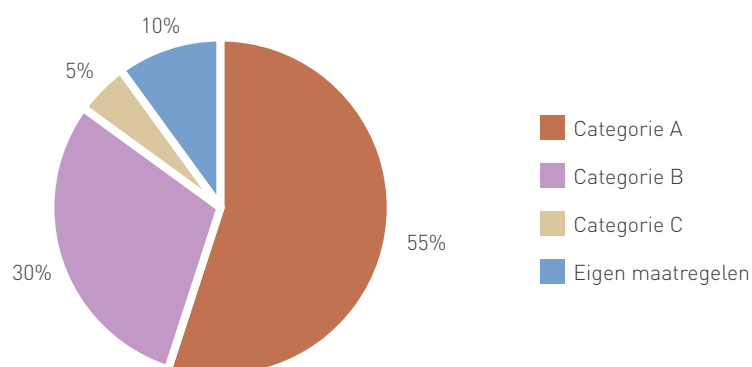
Kantoor	0%		tCO ₂
Windkracht	3.003	kWh	0,00
(≤) 500 ton per jaar			0
Project	100%		tCO ₂
Benzine (E95) (NL)	1.016	liter	2,78
Diesel (NL)	295	liter	0,95
Elektrische auto	219	km	0,00
Vliegreizen			
Regionaal	0	reizigerskilometer	0,00
Europees	0	reizigerskilometer	0,00
Intercontinentaal	0	reizigerskilometer	0,00
(≤) 2.000 ton per jaar			3,74

Modernista valt op basis van bovenstaande gegevens binnen de categoriegrootte klein. Voor kleine bedrijven gelden erop niveau 3 geen vrijstellingen.

3.9. Ambitieniveau

Het ambitieniveau van Modernista is in kaart gebracht door de maatregelen uit de maatregelenlijst te analyseren. Met het overgrote deel van de maatregelen in scope 1 en 2 zitten we in categorie A en B ofwel standaard en vooruitstrevend. Tevens zijn er enkele eigen maatregelen in het verleden genomen welke niet zijn opgenomen in de maatregelenlijst waardoor geconcludeerd kan worden dat Modernista vooruitstrevend is. In vergelijking met sectorgenoten is de organisatie als enige gecertificeerd. Indien we kijken naar andere handelsorganisaties die gecertificeerd zijn op niveau 3 hebben zij als doelstelling in 2030 CO2 neutraal te zijn. Modernista zit al bijna op dit niveau zonder compensatie. Al met al kan dus geconcludeerd worden dat Modernista op dit moment voldoende ambitieus is. Voor de uitgebreide beoordeling zie ambitieniveau.xls

4. Voortgang reductiedoelstellingen

In dit document worden de scope 1 en 2 CO2 reductiedoelstelling gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1 & 2 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Alle maatregelen die worden getroffen om deze doelstellingen te behalen worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in overleg met, en goedkeuring van, het management.

4.1. Doelstellingen

Doelstelling per scope: Scope 1 doelstelling

Modernista wil in 2030 ten opzichte van 2020 50% minder CO2 uitstoten op scope 1*

Basisjaar

Jaartal		2020										
Emissie	tCO2	3,74										
Het kengetal is gebaseerd op		FTE										
Basis van het kengetal in het basisjaar	FTE	2,90										

Rapportagejaar

Jaartal		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Emissie	tCO2	3,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Basis van het kengetal in het basisjaar	FTE	2,90										
Emissie gerelateerd aan kengetal	tCO2/ FTE	1,29										
Doelstelling reductie rapportagejaar t.o.v. het basisjaar, uitgedrukt in het kengetal	% van scope 1 gerelateerd aan FTE	0%	2%	2%	2%	2%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Behaalde reductie rapportagejaar t.o.v. het basisjaar, uitgedrukt in het kengetal	% van scope 1 gerelateerd aan FTE	0%										

Voortgang: 15-01-2021 Voor het rapportagejaar 2020 is ten opzichte van het basisjaar 2020 de doelstelling een reductie van 0,0 % van scope 1 gerelateerd aan FTE, de gerealiseerde reductie is 0,0 % van scope 1 gerelateerd aan km de doelstelling is behaald.

Doelstelling per scope: Scope 2 doelstelling

Modernista wil in 2030 ten opzichte van 2020 5% minder CO₂ uitstoten op scope 2*

Basisjaar

Jaartal		2020										
Emissie	tCO ₂	0										
Het kengetal is gebaseerd op		omzet										
Basis van het kengetal in het basisjaar	FTE	2,6										

Rapportagejaar

Jaartal		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Emissie	tCO ₂	0	0									
Basis van het kengetal in het basisjaar	omzet (mln)	2,6	1,6									
Emissie gerelateerd aan kengetal	tCO ₂ /omzet	-	-									
Doelstelling reductie rapportagejaar t.o.v. het basisjaar, uitgedrukt in het kengetal	% van scope 2 gerelateerd aan omzet	0%	0%	1%	2%	2%	3,0%	3,0%	4,0%	4,0%	5,0%	5,0%
Behaalde reductie rapportagejaar t.o.v. het basisjaar, uitgedrukt in het kengetal	% van scope 2 gerelateerd aan omzet	0%										

Voortgang: 15-01-2021 Voor het rapportagejaar 2020 is ten opzichte van het basisjaar 2020 de doelstelling een reductie van 0,0 % van scope 1 gerelateerd aan FTE, de gerealiseerde reductie is 0,0 % van scope 1 gerelateerd aan km de doelstelling is behaald.

Note: In 2020 is vanwege COVID-19 niet gevlogen. Hierdoor is de CO₂ uitstoot in scope 2 0t CO₂. Normaal gesproken wordt gemiddeld per jaar 2x naar Denemarken en 2x naar Spanje gevlogen. In 2021 zullen we doelstelling hier aan relateren.

Doelstelling per scope: business travel

Modernista wil in 2030 ten opzichte van 2020 de CO2 uitstoot consolideren.

Rapportagejaar

Jaartal		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Emissie	tCO2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

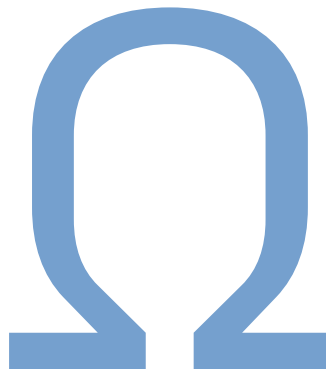
4.2. Maatregelen

De maatregelen zijn weergegeven in het plan van aanpak en de maatregellijst. (voortgang maatregelen.xls)

4.3. Reeds uitgevoerde maatregelen

Uiteraard hebben wij de laatste jaren niet stil gezeten om daar waar het kan CO2 te reduceren. Dit heeft geresulteerd in o.a. de volgende uitgevoerde maatregelen;

- Sinds 2018 in nieuw bedrijfspand wat voorzien is van Label A en gasloos. Tevens liggen er op dit pand 12 zonnepanelen en is alle verlichting LED en voorzien van bewegingssensoren. Daarbij is al het meubilair duurzaam ingekocht.
- 1 hybride auto aangeschaft in 2018
- 1 volledige elektrische aangeschaft in 2020
- 1 elektrische bus aangeschaft in 2021

5. Initiatief

Het terugbrengen van CO₂-emissies gaat verder dan alleen onze eigen bedrijfsvoering. Samen met de sector en zelfs in onze keten kunnen verdere CO₂-reducerende maatregelen getroffen worden. Modernista levert hieraan graag een actieve bijdrage door deel te nemen aan dergelijk sector- en keteninitiatieven en investeert in samenwerking, het delen van eigen kennis en daar waar mogelijk maken wij gebruik van kennis die elders is ontwikkeld.

Dit document beschrijft de lopende initiatieven waaraan wij deelnemen. Dat kan een door een ander bedrijf opgestart innovatieproject voor CO₂-reductie zijn, maar wij kunnen ook overwegen om een eigen initiatief te starten. Ook worden initiatieven ontplooid door brancheverenigingen of kennisinstituten.

Wij hebben eerst een inventarisatie gemaakt van de mogelijke initiatieven die relevant kunnen zijn voor ons bedrijf. Deze initiatieven dienen in ieder geval in belangrijke mate verband te houden met onze projectenportefeuille. Vervolgens is een keuze gemaakt. Het gekozen initiatief, inclusief een korte omschrijving, de initiatiefnemers en de reductiedoelstellingen evenals de voortgang zijn in dit rapport beschreven.

5.1. Onderzoek naar sector- en keteninitiatieven

Om inzicht te krijgen in bestaande initiatieven hebben wij websites van de op niveau 3 gecertificeerde bedrijven bezocht, door naar hun CO₂-Prestatieladder pagina te gaan en daar voor een sectorinitiatief te kiezen. Ook op de website van SKAO staan veel initiatieven verzameld. Daarnaast hebben wij gekeken naar de branchevereniging om na te gaan wat er in onze branche gebeurt aan initiatieven, mogelijk in samenwerking met opdrachtgevers.

Enkele relevante bestaande initiatieven zijn bekeken op:

- www.skao.nl
- www.duurzaammb.nl
- www.duurzameleverancier.nl
- sectorinitiatief 'Sturen op CO₂'

Er zijn weinig tot geen sector en/of keteninitiatieven die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille. Daarom is er gekozen voor een eigen initiatief. Wij hebben als organisatie namelijk de levenscyclus van verschillende producten in kaart gebracht met behulp van ECOChain. Daarnaast geven wij gastcollege aan de ondernemers van de toekomst (basisschool) over het gebruik van LED.

5.2. Initiatieven besproken in het management

Het onderzoek naar de verschillende initiatieven is binnen in het managementteam besproken. Na selectie zijn bovenstaande twee initiatieven over gebleven.

De milieukostenindicator (ook wel de MKI) is een single-score indicator uitgedrukt in euro's. Het voegt alle relevante milieueffecten samen in één enkele score van milieukosten, die de milieu schaduw prijs van een product of project aantoont.

In het algemeen worden de meeste emissies van een product niet gemaakt op een productie-installatie, maar over de hele toeleveringsketen. Dit kan worden gemeten door het uitvoeren van een levenscyclusanalyse (LCA).

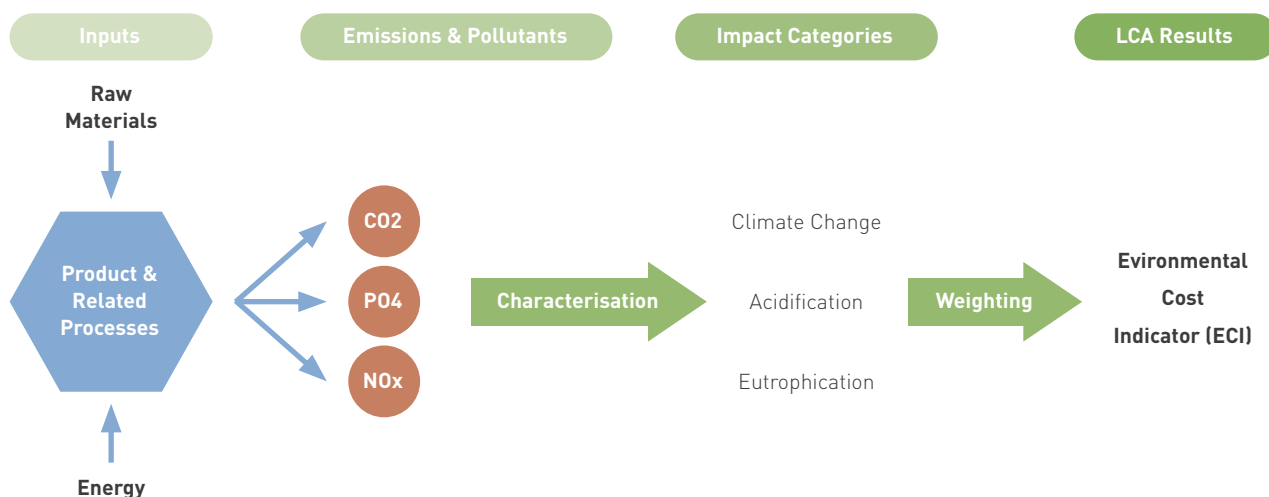
Omdat de milieu-gegevens afkomstig zijn uit veel verschillende bronnen, variëren de milieu-effecten die worden gemeten veel: ze worden dan ook allemaal gemeten in verschillende impact categorieën.

Om die reden, kunnen deze aantallen moeilijk worden vergeleken. Dit is waar de milieukostenindicator in het spel komt: als een single-score indicator vereenvoudigt- en verenigt het verschillende milieu-gegevenspunten in een (monetair) nummer.

Als resultaat houden we één indicator over die over meerdere industrieën kan worden vergeleken.

Milieukostenindicator (MKI)-berekening in 4 stappen

Om de MKI te berekenen, moeten we de stappen van een levenscyclusanalyse volgen. Hieronder vindt je een snel overzicht van deze stappen.

5.3. Keuze voor actieve deelname

De keuze is op genoemd initiatief gevallen omdat men met het in kaart brengen van de MKI exact in kan zien waar de CO2 uitstoot in de keten zich bevindt en hoe 'groen' de verlichting daadwerkelijk is.

5.4. Toelichting op het initiatief

Het initiatief bestaat uit:

- Het aanbrenge van relevante informatie tbv het berekenen van de MKI
- Het delen van informatie met collega's en opdrachtgevers.
- Het optimaliseren van de MKI.

Voor het initiatief is €4000,- budget vrijgemaakt voor de contributie en worden regelmatig nieuwe producten herberekend.

5.5. Voortgang initiatief

Op dit moment zijn de volgende producten voorzien van een MKI:

- Essenze
- Peak
- Celtika